

Z Dr. Zilahi Márton azok közé a textíles szakemberek közé tartozik, akik igen sokat tettek a magyar textilipar felvirágoztatásáért, a textilipari tudományok elterjesztéséért, a hazai textilipari felsőfokú szakképzés megteremtéséért.

1905-ben született és 90 évet élt. Kivételes képességei korán megnyilvánultak: ötévesen már elemi iskolába járt és 17 éves volt, amikor érettségizett.

Kitűnő eredménnyel végezte el 1926-ban a Műegyetemet és gépészmérnökként a kelenföldi Goldberger-gyárban helyezkedett el, ahol kiváló szakemberré képezte magát és idővel a gyár főmérnökévé emelkedett.

Több idegen nyelven beszélt, jól ismerte a külföldi szakirodalmat és a II. világháborút megelőzően Amerikában is tett tanulmányutat.

A háborút követően, 1948-tól az államosított textilvállalatok termelésének irányítására és ellenőrzésére alapított Textilipari Központban, a pamutipari igazgatóságon dolgozott, majd 1949-ben vezetésével alakult meg a Budapesti Műszaki Egyetem gépészmérnöki karán az önálló Textiltechnológia Tanszék.

A Műegyetem Mechanikai Technológia Tanszékén a textiltechnológia Rejtő Sándor által korábban bevezetett oktatása csak az egyik szakterületet jelentette, nem ez képezte az oktatás fő vonalát.

DR. ZILAHY MÁRTON

Zilahi professzor nevéhez fűződik a textiltechnológiák korszerű oktatásának bevezetése az egyetemen.

Kiváló munkatársakkal (Merényi Gábor fonó és Kóczy László anyagvizsgáló szakemberrel, Faludi Ferenc és Herczeg Tamás gépészmérnökökkel és Oswald Lóránt vegyészsel) kezdték meg a munkát, de az oktatói létszám később lényegesen bővült kiváló ipari szakemberek bekapcsolásával és az újonnan végzettek közül kiválasztott új munkatársakkal. A tanszéken kiterjedt kutató munka folyt. Zilahi professzor kitűnő ipari kapcsolatai révén a tanszék számos ipari kutatást, fejlesztő munkát végzett az akkor felfejlődőben lévő textiliparnak. Ezek közé tartozott a Posta Kísérleti Intézete számára végzett munka a postai kábelek pamutszigetelésének tökéletesítésére.

DR. ZILAHY MÁRTON

Zilahi Márton és Oswald Lóránt olyan eljárást dolgozott ki és szabadalmaztatott, amely a pamut-cellulóz acetilezésével két nagyságrenddel megnövelte a pamutszigetelés szigetelő képességét.

Ezzel a nagy horderejű találmánnyal érdemelte ki Zilahi professzor és Oswald Lóránt az 1956-ban közösen kapott Kossuth-díjat.

1949 áprilisától 1959 áprilisáig állt a Textiltechnológia Tanszék élén. Ez alatt a tíz év alatt önállóan ill. munkatársaival közösen 13 szakkönyvet és egyetemi jegyzetet, valamint a mérnöki tovább-képzésben hasznosított művet írt.

Főműve, az 1953-ban megjelent „A textilipar nyersanyagai” c. egyetemi tankönyv máig a legjobb és legfontosabb magyar nyelvű összefoglaló munka ebben a tárgykörben.

Tudományos munkásságának elismerésül 1952-ben kandidátusi fokozatot kapott és 1956-ban benyújtott disszertációjával elnyerte a tudományok doktora fokozatot.

Miután megvált a Műegyetemtől, a Textilipari Kutató Intézet munkatársa, a rost osztály vezetője lett, és ezt a munkakört töltötte be nyugdíjazásáig.

Ezalatt további öt szakkönyvet írt ill. szerkesztett. Nyugdíjasként is folytatta azonban tudományos kutatói tevékenységét, egyebek között segítette a Magyar Selyemipar Vállalat munkáját.

Külföldön is elismert szakmai tekintélyének és nyelvtudásának köszönhetően 1970–73-ban UNIDO szakértőként Laoszban, majd Pakisztánban dolgozott.

Szorosan vett szakmai tevékenysége mellett aktívan részt vett a textiliparhoz kapcsolódó társadalmi munkában is. Egyike volt a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület alapítóinak és ennek megalapításakor, 1948-tól 1950-ig, majd később 1958–1961 között ismét elnöke volt az egyesületnek.

Alapító főszerkesztője volt a TMTE kiadásában megjelent Magyar Textiltechnika szakfolyóiratnak. Fontos szerepet vállalt a Magyar Tudományos Akadémia keretében működő könnyűipari főbizottságban, ill. ennek utódszervezetében, a szál- és rosttechnológiai bizottságban.

Tudományos és társadalmi munkásságáért a Kossuth-díjon kívül is számos magas állami és szakmai kitüntetésben részesült.